

Читання і література залишаються важливими в епоху глобалізації, оскільки вони сприяють збереженню культурної різноманітності, розвитку мовних навичок, критичного мислення та емпатії. Вони допомагають нам розуміти себе, інших та світ, де ми живемо. Літературні твори надають нам можливість відчути глибше зв'язок із світом і людством у цілому.

У цій науковій статті ми дослідили вплив глобалізаційних процесів на роль читання і літератури в сучасному світі. Глобалізація надала нам безпрецедентну доступність до інформації, культур та поглядів з усього світу, що розширило наші горизонти і збагатило наше розуміння сучасного світу. Однак вона також створила виклики, такі як інформаційний шум, перевантаження інформацією, цифровий аналіфетизм і фрагментація знань.

Не зважаючи на ці виклики, читання і література залишаються надзвичайно важливими складовими нашого сучасного життя. Вони сприяють збереженню культурної різноманітності, розвитку мовних навичок, критичного мислення і співчуття. Через літературу ми можемо відкривати для себе різноманітність світу і розуміти інших людей, розширюючи наше світово-громадянське бачення.

У світі, де інформація рухається зі швидкістю світла і технологічний прогрес неспинно розвивається, важливо не забувати про цінність читання і літератури. Вони не тільки надають нам можливість розуміти світ, але й дарують нам можливість розуміти самих себе. Літературні твори надають нам можливість подорожувати в часі і просторі, переживати різні історії і вчати нас важливим життєвим урокам.

Отже, відповідь на питання, чи потрібні сьогодні читання і література, є безсумнівною – так, вони залишаються важливими та незамінними елементами нашого інтелектуального та культурного розвитку в епоху глобалізації. Їхня роль у збереженні культурної спадщини, розвитку мовних та критичних навичок, а також у зміцненні нашого зв'язку зі світом залишається надзвичайно важливою і актуальною.

Список використаних джерел та літератури

1. Ситченко А. Л. До питання модернізації навчання літератури. VII Волошинські читання «Шкільна мовно-літературна освіта: традиції і новаторство»: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 17 травня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : УОБЦ «Оріон», 2019. С. 354–359.
2. Ковбасенко, Ю. Літературна освіта на шляху міжкультурної і міжнаціональної комунікації: міст чи прірва? / Ю. Ковбасенко // Зарубіжна література в школах України. 2009. № 5. С. 14-15.
3. Українці читають книги найменше в Європі // <https://tsn.ua/ukrayina/ukrayinci-chitayut-knigi-naumenshe-u-yevropi.html>
2. Яценко Т. О. Розвиток читацької компетентності учнів ліцею у контексті нової парадигми шкільної літературної освіти. Вісник Луганського національного університету імені Т. Шевченка : зб. наук. пр.: Педагогічні науки. Вип. 3(326), травень, 2019. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2019. С. 194–202.

Король Лілія,
вчителька української мови та літератури
Старокостянтинівського НВК імені Героя України
Сергія Бондарчука

Конспект уроку «Андрій Бачинський «Канікули пригоди Остапа і Даринки»»

Тема: Андрій Бачинський «Канікули пригоди Остапа і Даринки».

Мета: (розвиток компетентностей). *Предметних:* познайомити з основними моментами життя та творчості Андрія Бачинського, опрацювати зміст твору «Канікули Остапа і Даринки», розвивати навички характеризувати образи твору; формування духовного світу особистості, ціннісних орієнтацій; *комунікативних:* розвивати зв'язне мовлення та навички висловлювати власну думку про літературного героя; розвивати уміння висловлювати свої міркування, обґрунтовувати думки, наводячи приклади з тексту;

ключових: вміння установлювати причинно-наслідкові зв'язки; презентувати власні ідеї чітко, грамотно, використовуючи доцільні мовні засоби, виховувати прагнення сповідувати загальнолюдські цінності, розвивати інтерес до літератури, культуру читача. Формувати групи компетентностей: інформаційну, соціальну, загальнокультурну, уміння вчитися впродовж життя.

Тип уроку: урок позакласного читання.

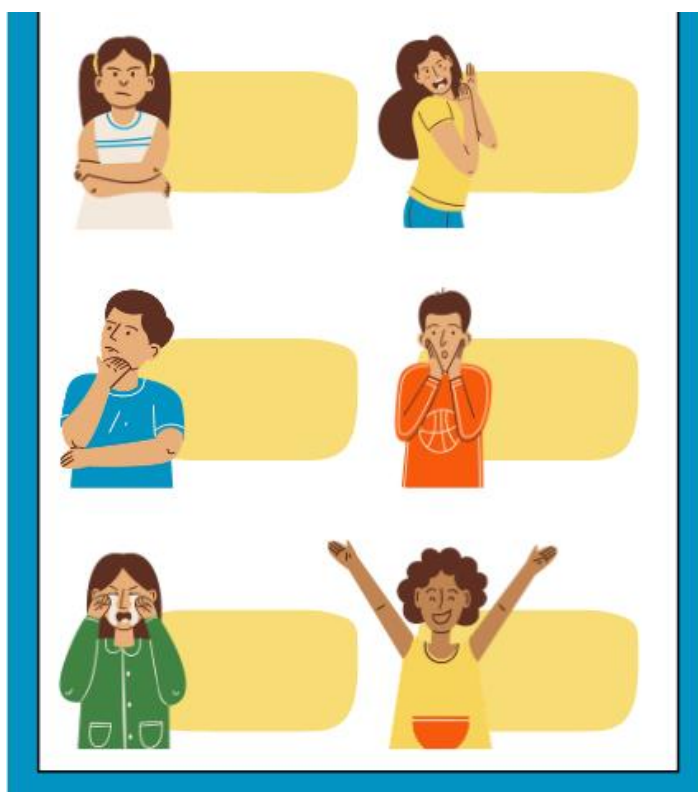
Методи та прийоми: вправа «Знайди зайвий факт», аналіз твору за таксономією Б. Блума Л. Андерсона, вікторина «Так / ні»,

Обладнання: портрети письменника, текст твору, мультимедійна дошка, роздатковий матеріал.

ПЕЕБІГ УРОКУ

I ЕМОЦІЙНЕ НАЛАШТУВАННЯ☺

- ✓ Оберіть картинку, яка відображає Ваш емоційний стан на початку уроку.

Джерело: <https://www.canva.com>

II МОТИВАЦІЙНИЙ ГАЧОК

Джерело: <https://www.canva.com>

III Вивчення нового матеріалу

1. ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ПИСЬМЕННИКА ЗАВДАННЯ

Цікаві факти про Андрія Бачинського

<http://surl.li/kzvkw>

Змалечку захоплювався читанням і конструюванням. Обидва хобі й визначили подальшу долю Бачинського: моделювання – професійне навчання, а читання дало поштовх до майбутнього написання книжок.

Учився в Національному університеті «Львівська політехніка» на радіотехнічному факультеті.

Серед книг Андрія Бачинського переважають дитячі казки та вірші.

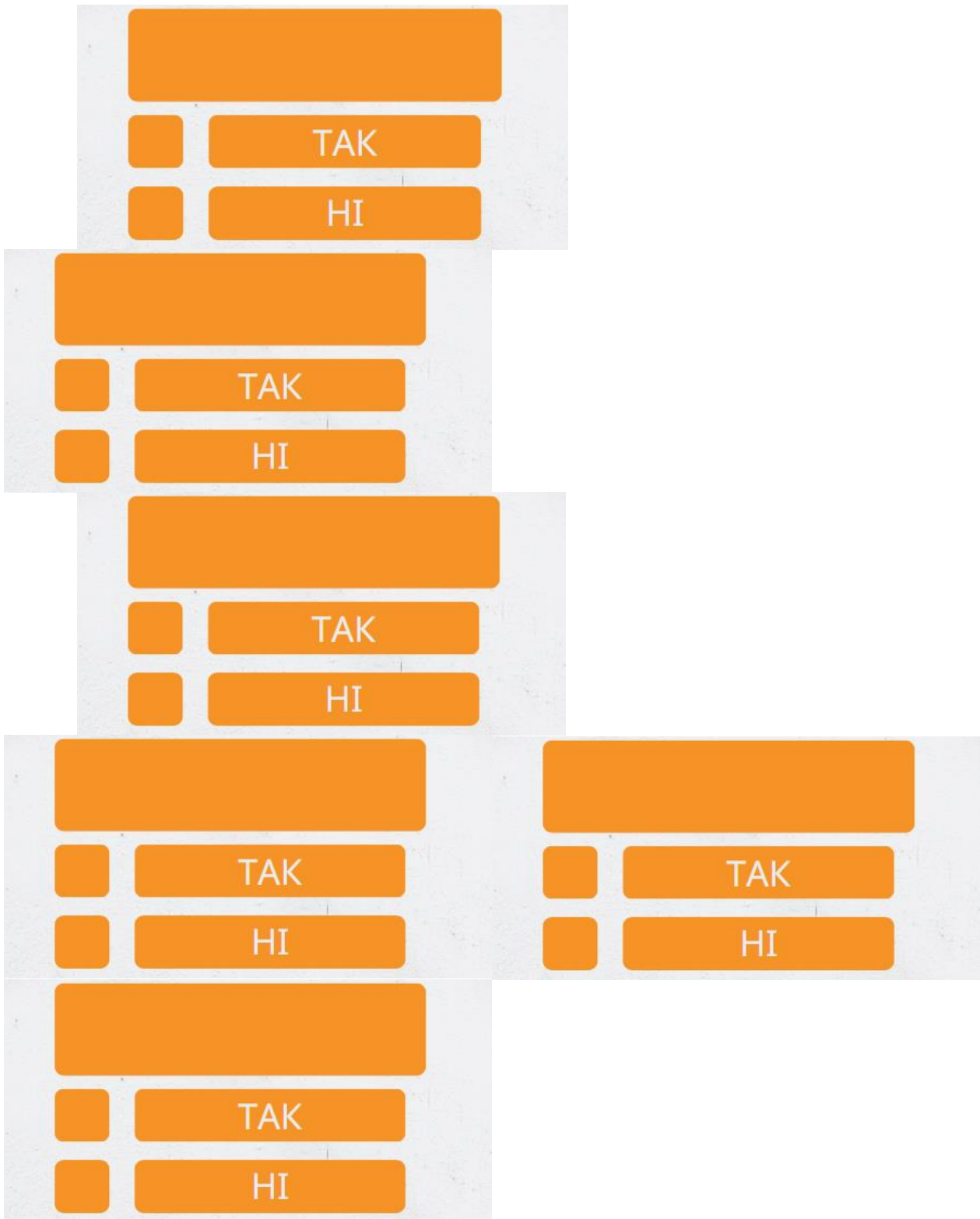
Окрема родзинка деяких його творів – популяризація науки та шкільних дисциплін. У цих творах, наприклад, знання законів фізики чи математичних формул допомагають головним героям вибратися з будь-якої халепи.

У 2022 вихід книжки «Примари Чорної діброви». Книга стала переможцем літературної премії «Книга року ВВС-2022» у номінації «Дитяча книга року ВВС».

ДЕ ЗАЙВИЙ ФАКТ?

2. ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ ЩОДО ЖИТТЄПИСУ МИТЦЯ ЗАВДАННЯ

- ✓ Складіть питання для вікторини «Так / ні» за біографією Андрія Бачинського.

Джерело: <https://www.canva.com>

АНАЛІЗ ТВОРУ (ЗА ТАКСОНОМІЄЮ Б. БЛУМА – Л. АНДЕРСОНА)

Низький рівень «Знання»

ЗАВДАННЯ

- ✓ Що сталося з Остапом і Даринкою в печері Довбуша?
- ✓ Що сталося із сестричкою Оленкою?
- ✓ Як діти розважалися на морі?

- ✓ Що діти знайшли на пляжі?
- ✓ Кого звільнили діти з мушлі?
- ✓ Що запропонували Остап і Даринка сину морського Духа?
- ✓ Як звати сина морського Духа?
- ✓ Що зацікавило Мушлю на світлинах?
- ✓ Як Мушля зміг потрапити в Мармурову печеру?
- ✓ Що сталося з татом Мушлі?
- ✓ Чому діти хотіли відвідати фортецю Фуну?
- ✓ Що вигадали діти, щоб не йти в долину привидів?
- ✓ Чому не вдалося знайти печеру?
- ✓ Як дітям вдалося потрапити в автобус?

Низький рівень «Розуміння»

ЗАВДАННЯ

- ✓ Чому Остап і Даринка постійно сперечаються?
- ✓ Чому Остап і Даринка не можуть одне без одного й усі проблеми неодмінно вирішують разом?
- ✓ Чому діти сумували, коли їхали на море?
- ✓ Чому Оленка не поїхала на море?
- ✓ Чому діти любили їздити в потязі?
- ✓ Чому син морського Духа опинився в мушлі?
- ✓ Чому засмутився син морського Духа?
- ✓ Чому люди почали втікати з печери?
- ✓ Чому Мушля вирушив до гномів?
- ✓ Чому Мушля наказав дітям негайно покинути печеру?

Низький рівень «Використання»

ЗАВДАННЯ

- ✓ Доведіть, що твір повість.
- ✓ Доведіть, що морський Дух був сміливим.
- ✓ Заповніть репліки коміксу за змістом твору.

Джерело: <https://www.canva.com>

✓ Розгляньте зображення. Поясніть, коли появляється кожен предмет чи явище у творі; з якими героями він / воно пов'язане.

Джерело: <https://www.canva.com>

Високий рівень «Аналіз»

ЗАВДАННЯ

- ✓ Чому дітям почала подобатися поїздка?
- ✓ Назвіть риси характеру, які притаманні Остапу та Даринці, підтвердіть цитатами з тексту.

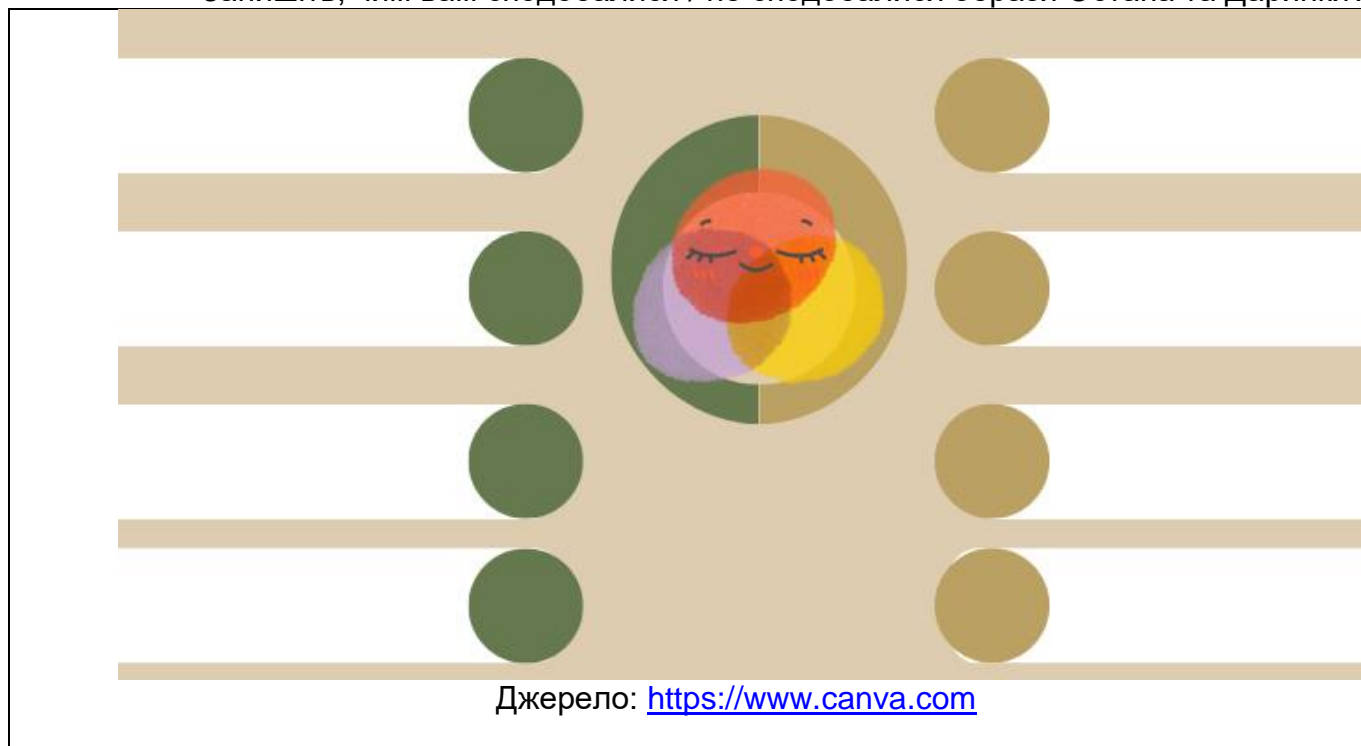

Високий рівень «Оцінка»

ЗАВДАННЯ

- ✓ Чи можна вважати Остапа та Даринку безвідповідальними?
- ✓ Запишіть, чим вам сподобалися / не сподобалися образи Остапа та Даринки?

Високий рівень «Створення»

ЗАВДАННЯ

- ✓ Напишіть нову пригоду Остапа та Даринки.

IV РЕФЛЕКСІЯ

V ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

	<ul style="list-style-type: none"> • Обов'язкове завдання: створіть цитатну характеристику до одного з образів твору. • Творче завдання (за бажанням): створіть за допомогою програми «WordArt» хмари слів-асоціацій образів твору.
--	---

ВІДПОВІДІ

АНДРІЙ БАЧИНСЬКИЙ

Фейк	Факт
Серед книг Андрія Бачинського переважають дитячі казки та вірші.	Серед книг Андрія Бачинського переважають пригодницькі повісті для дітей і підлітків. Джерело: https://www.ukrlib.com.ua

Лаба Людмила,
вчитель зарубіжної літератури
Клинівського ліцею
Сатанівської ОТГ

Роль літератури у формуванні сімейних цінностей

Література завжди відігравала важливу роль у формуванні сімейних цінностей. Вона стала невід'ємною частиною культурного спадку, передаючи через покоління різні аспекти життя, моралі та відносин між членами родини. Сучасний світ, насичений інформацією і технологічними досягненнями, не зменшує значущості літератури в цьому процесі, а навпаки, робить її важливішою ніж коли-небудь.

Ключові слова: сім'я, цінності, література, мораль, family, values, literature, morality.

Сім'я є основною одиницею суспільства і фундаментом, на якому будується стабільність та гармонія суспільного життя. Однак сучасні сім'ї по всьому світу зіткнулися зі складними викликами та проблемами, що вказує на глибоку кризу у сфері сімейних відносин.

Основними факторами, що спричинили кризу сім'ї є:

1. Зміни у соціальних ролях

Однією з головних причин кризи сім'ї є зміни у соціальних ролях чоловіків і жінок. Сучасна жінка все частіше обирає кар'єру та незалежність, що може впливати на роль матері та дружини. Це створює напругу в сімейних відносинах і може призвести до конфліктів.

2. Економічні труднощі

Економічні труднощі та нестабільність можуть стати викликами для сімей. Фінансові проблеми часто призводять до стресу та розпаду сім'ї, особливо коли немає достатньої підтримки та ресурсів для розв'язання цих проблем.

3. Збільшення розлучень

Збільшення кількості розлучень свідчить про нестабільність сімейних відносин. Розлучені батьки часто натрапляють на труднощі у вихованні дітей та збереженні стабільності в житті дітей.

4. Технологічний прогрес

Розширення використання технології та соціальних мереж може відокремити членів сім'ї та призвести до відчуття відсутності спільності та комунікації.

Криза сім'ї має широкий вплив на сучасне суспільство. Нестабільність в сім'ях може вплинути на загальну стабільність суспільства, зробивши його менш відповідним для виховання здорового наступного покоління. Діти, які виростають в розлучених сім'ях або сім'ях зі складними відносинами, можуть стикатися з психологічними та соціальними проблемами, такими як депресія, агресія та злочинність. Криза сім'ї впливає навіть на економіку. Адже розпад сім'ї може призвести до збільшення соціальних витрат для розв'язання проблем, пов'язаних із сім'єю, таких як допомога дітям, які виростають в розлучених сім'ях, та підтримка для одиноких батьків.